

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-2124524

Αθήνα 9/5/2018
Αριθμ. Πρωτ.: 292/47665

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Στήριξη της γαλακτοπαραγωγού κτηνοτροφίας»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 4772/27-3-2018**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση, που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Ι. Λαγός**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Αναφορικά με τη διακίνηση γάλακτος, σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο λειτουργίας της Ε.Ε., η διακίνηση γάλακτος μεταξύ των Κρατών-Μελών της Ε.Ε. με σκοπό τη μεταποίηση και την παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων ή άλλων τροφίμων δεν αντίκειται στην εθνική και ενωσιακή νομοθεσία.

Για τον λόγο αυτόν, η χώρα μας, μετά τη διαβούλευση στο πλαίσιο της Ε.Ε., θέσπισε με τον ν. 4492/2017 την υποχρεωτική αναγραφή προέλευσης του γάλακτος στα γαλακτοκομικά προϊόντα, η οποία θα λειτουργήσει προς την κατεύθυνση της βελτίωσης της διαφάνειας της αγοράς και της αποφυγής παραπλάνησης του καταναλωτή. Η υποχρεωτική αναγραφή προέλευσης αφορά στο σύνολο των γαλακτοκομικών προϊόντων και όχι μόνο στα προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ), τα οποία τυγχάνουν ήδη ειδικής προστασίας. Ως εκ τούτου, είναι υποχρεωτική η αναγραφή της προέλευσης του εισαγόμενου γάλακτος που χρησιμοποιήθηκε στην παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων, κάτι που δεν ίσχυε μέχρι σήμερα για τα προϊόντα που δεν είναι ΠΟΠ και δεν ήταν δυνατόν να απαιτηθεί από τους μεταποιητές-παραγωγούς γαλακτοκομικών προϊόντων.

Ως προς το σύστημα ελέγχου της διακίνησης γάλακτος και προϊόντων γάλακτος, σημειώνεται ότι το εν λόγω σύστημα ρυθμίζεται μέσω των ισοζυγίων εισροών και εκροών στη χώρα μας βάσει:

- της αριθ. 175180/15-7-2011 απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 296113/2006 (Β'1414) Κοινής Υπουργικής Απόφασης με θέμα 'Μέτρα για τον έλεγχο της παραγωγής, αξιοποίησης, μεταποίησης, τυποποίησης, διακίνησης και εμπορίας για το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα'» (Β' 1721/2-8-2011)

και

- της αριθ. 1678/111284/14-10-2015 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Λεπτομέρειες εφαρμογής της υπ' αριθμ. 175180/2011 (Β' 1721) Κοινής Υπουργικής Απόφασης και ρυθμίσεις σχετικά με τη διαδικτυακή σύνδεση επιχειρήσεων του γαλακτοκομικού τομέα στο πληροφοριακό σύστημα ΑΡΤΕΜΙΣ» (Β' 2257/20-10-2017).

Στο εν λόγω θεσμικό πλαίσιο προβλέπεται όλο το σύστημα ελέγχου με τα κλιμάκια ελέγχου, τη διαδικασία διεξαγωγής των ελέγχων, τη διαδικασία κυρώσεων, στην περίπτωση διαπίστωσης παραβάσεων, και, πλέον, τη διαδικτυακή διασύνδεση των επιχειρήσεων του γαλακτοκομικού τομέα με το σύστημα «ΑΡΤΕΜΙΣ» με σκοπό τον έλεγχο της αγοράς και την πάταξη των φαινομένων της παραπλάνησης του καταναλωτή.

Τα ανωτέρω αφορούν στον συστηματικό τακτικό έλεγχο στην αγορά του γάλακτος, ενώ πραγματοποιούνται με συνέργεια δράσεων και συνασπισμό δυνάμεων από μικτά ελεγκτικά κλιμάκια όλων των φορέων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), όπως και σε άλλες κατηγορίες τροφίμων, έκτακτοι στοχευμένοι έλεγχοι με τη συνδρομή και άλλων φορέων και θεσμών, όπως του Συντονιστικού Κέντρου Εποπτείας Αγοράς και Αντιμετώπισης Παραεμπορίου (ΣΥΚΕΑΑΠ).

Αναλυτικότερα, αναφέρεται ότι η επικοινωνία βάσεων δεδομένων και ανθρώπων, απαραίτητα στοιχεία για την οργάνωση και διεξαγωγή αποτελεσματικών και στοχευμένων ελέγχων, είναι ένα από τα επόμενα βήματα που θα επιχειρηθούν σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών, ώστε να αντιμετωπιστούν φαινόμενα παραπλάνησης, ελληνοποιήσεων και απάτης, είτε αυτά σχετίζονται με ενδοκοινοτικό είτε με εμπόριο τρίτων χωρών. Συγκεκριμένα, απαιτείται:

- μία νέα ολιστική προσέγγιση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση των ελεγκτών και οπωσδήποτε συνέργειες και συνάσπιση δυνάμεων και εμπειρογνομosύνης

και

- ανταλλαγή πληροφοριών και δεδομένων όχι μόνο μέσω της ενοποίησης πληροφοριακών βάσεων του ΥΠΑΑΤ αλλά ευρύτερα μέσα από την άμεση πρόσβαση και σε δεδομένα άλλων Υπουργείων και φορέων, όπως του Υπουργείου Οικονομικών.

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι ο ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ, ως αρμόδια αρχή ελέγχου, διαθέτει όλα τα στοιχεία, που αφορούν τόσο στις ποσότητες κάθε μορφής γάλακτος που εισάγονται όσο και στα προϊόντα, στα οποία αυτές χρησιμοποιούνται, δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον χώρο, αποστέλλουν στον Οργανισμό Μηνιαίες Δηλώσεις Ισοζυγίου Γάλακτος (Μ.Δ.Ι.Γ.) ή/και Μηνιαίες Δηλώσεις Προμήθειας ειδών γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων (Μ.Δ.Π.Γ.).

Σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο εφαρμογής της προαναφερθείσας αριθμ.175180/15-7-2011 ΚΥΑ, 876 επιχειρήσεις γάλακτος υποχρεούνται στην αποστολή των Μηνιαίων Δηλώσεων Ισοζυγίου Γάλακτος (Μ.Δ.Ι.Γ.).

Σκοπός των ισοζυγίων γάλακτος είναι ο έλεγχος της νόμιμης χρήσης όλων των ειδών γάλακτος στα διάφορα γαλακτοκομικά προϊόντα, της τήρησης της συμβατικής τους υποχρέωσης για μη χρήση πρώτων υλών προέλευσης τρίτων χωρών για παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων σε εγκαταστάσεις μεταποίησης που έχουν επιδοτηθεί από εθνικά ή κοινοτικά προγράμματα, της ορθότητας των ισχυρισμών για τη γεωγραφική προέλευση της πρώτης ύλης που χρησιμοποιήθηκε στην παραγωγή συγκεκριμένων γαλακτοκομικών προϊόντων και της διακίνησης, διάθεσης και παράδοσης υποπροϊόντων γάλακτος. Τέλος, κατόπιν επεξεργασίας των δηλώσεων του ισοζυγίου γάλακτος, εκδίδεται πληθώρα στατιστικών πληροφοριών σχετικά με τα παραγόμενα γαλακτοκομικά προϊόντα, την πρώτη ύλη που χρησιμοποιήθηκε κ.ά.

Αναφέρεται ότι από τον Νοέμβριο του 2015, σύμφωνα με την προαναφερθείσα αριθμ.1678/111284/14-10-2015 ΥΑ, όλες οι επιχειρήσεις γάλακτος υποχρεούνται στην ηλεκτρονική υποβολή του ισοζυγίου γάλακτος, μέσω της εφαρμογής «ΑΡΤΕΜΙΣ».

Σε ό,τι αφορά στους ελέγχους, σημειώνεται ότι το έτος 2017 πραγματοποιήθηκαν 198 έλεγχοι σε επιχειρήσεις γάλακτος, από τους οποίους οι 67 παρουσίασαν ευρήματα και 4 επιχειρήσεις παραπέμφθηκαν στο ΥΠΑΑΤ για την επιβολή προστίμων (Απόφαση Δ.Σ. 99/7.12.17), ενώ εκκρεμεί η παραπομπή άλλων 17 επιχειρήσεων.

Για το έτος 2017, οι έλεγχοι ισοζυγίων γάλακτος, ανά Περιφέρεια, έχουν ως εξής:

Έλεγχοι ισοζυγίων το 2017	
Περιφέρεια	Αριθμός Εκθέσεων
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	7
Κεντρικής Μακεδονίας	34
Δυτικής Μακεδονίας	12
Θεσσαλίας	38
Ηπείρου	9
Στερεάς Ελλάδας	20
Δυτικής Ελλάδας	21
Πελοποννήσου	30
Αττικής	5
Βορείου Αιγαίου	10
Νοτίου Αιγαίου	3
Κρήτης	8
Ιονίων Νήσων	1
Σύνολο	198

Διευκρινίζεται ότι οι επιχειρήσεις γάλακτος έχουν το δικαίωμα να πραγματοποιούν αγορές γάλακτος, οι οποίες δηλώνονται στον ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ ως γάλα ελληνικό, γάλα Ευρωπαϊκής Ένωσης, γάλα τρίτων χωρών, σε όποια μορφή και από όποια χώρα επιθυμούν, αρκεί να τεκμηριώνουν σε ημερήσια βάση την ανάλυσή του, ανά προϊόν. Τα παραπάνω αποτελούν αντικείμενο των ελέγχων που διενεργεί ο ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ. Στους ελέγχους που πραγματοποιούνται δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στις επιχειρήσεις που αύξησαν τη χρήση εισαγόμενου γάλακτος για την παραγωγή των προϊόντων τους.

Σε ό,τι αφορά στις παραγόμενες ποσότητες γάλακτος, σύμφωνα με τα μέχρι σήμερα στοιχεία, το 2017 οι ποσότητες ελληνικού πρόβειου και γίδινου γάλακτος που χρησιμοποιήθηκαν από τις επιχειρήσεις μεταποίησης και παραγωγής τυροκομικών και λοιπών γαλακτοκομικών προϊόντων ανήλθαν σε 648.164 και 148.864 τόνους αντίστοιχα. Το γάλα αυτό αναλώθηκε κυρίως για την παραγωγή προϊόντων ΠΟΠ (76% του πρόβειου και 41% του γίδινου). Πιο συγκεκριμένα, και σύμφωνα πάντα με τις Μ.Δ.Ι.Γ., η παραγόμενη ποσότητα ΦΕΤΑΣ το 2017 ανήλθε σε 118.786 τόνους, ενώ παρήχθησαν και 14.089 τόνοι λοιπών τυριών ΠΟΠ. Για την παραγωγή τους χρησιμοποιήθηκαν 490.283 τόνοι πρόβειου και 60.752 τόνοι γίδινου και 3.683 τόνοι αγελαδινού γάλακτος, κατά περίπτωση.

Συμπερασματικά, αναφέρεται ότι:

- Οι παραγόμενες ποσότητες πρόβειου και γίδινου γάλακτος στη χώρα μας ανταποκρίνονται ως προς την επάρκειά τους στην παραγωγή των προϊόντων ΠΟΠ της αντίστοιχης περιόδου.
- Από τα στοιχεία και από τους ελέγχους του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ δεν προκύπτει η χρήση εισαγόμενου γάλακτος σε ΠΟΠ προϊόντα.

Σχετικά με τις εισαγόμενες ποσότητες πρόβειου και γίδινου γάλακτος που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή τυροκομικών προϊόντων μη ΠΟΠ το 2017, τα στοιχεία αναγράφονται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΙΔΟΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ	Ποσότητα σε τόνους	Ισοδύναμο γάλα σε τόνους
ΓΑΛΑ ΝΩΠΟ ΠΡΟΒΕΙΟ Ε.Ε	10.960	10.960
ΜΠΑΣΚΙ ΠΡΟΒΕΙΟ Ε.Ε.	321	1.765
ΣΥΜΠΥΚΝΩΜΕΝΟ ΠΡΟΒΕΙΟ Ε.Ε.	464	928
ΣΚΟΝΗ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΠΡΟΒΕΙΑ Ε.Ε.	1,5	15
ΚΡΕΜΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΠΡΟΒΕΙΑ Ε.Ε.	222	
ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΟΔΥΝΑΜΟΥ ΠΡΟΒΕΙΟΥ		13.668
ΓΑΛΑ ΝΩΠΟ ΓΙΔΙΝΟ Ε.Ε.	2.406	2.406
ΣΥΜΠΥΚΝΩΜΕΝΟ ΓΙΔΙΝΟ Ε.Ε.	25	75
ΜΠΑΣΚΙ ΓΙΔΙΝΟ Ε.Ε.	18	145
ΣΚΟΝΗ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΓΙΔΙΝΗ Ε.Ε.	2,6	26
ΚΡΕΜΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΓΙΔΙΝΗ Ε.Ε.	1.325	
ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΟΔΥΝΑΜΟΥ ΓΙΔΙΝΟΥ		2.652

Στόχος του Οργανισμού, μέσω των ελέγχων που διενεργεί, είναι η προάσπιση της ελληνικής παραγωγής γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων και, στο πλαίσιο αυτό, διερευνά κάθε καταγγελία που βασίζεται σε συγκεκριμένα στοιχεία.

Όσον αφορά στη στήριξη της γαλακτοπαραγωγού κτηνοτροφίας, σημειώνεται ότι το ΥΠΑΑΤ στήριζει τον εν λόγω κλάδο μέσω των διαθέσιμων εργαλείων του και συγκεκριμένα:

- μέσα από τις άμεσες ενισχύσεις, την ενίσχυση του γάλακτος των μικρών νησιών του Αιγαίου Πελάγους και τις ευκαιρίες χρηματοδότησης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020. Το νέο ΠΑΑ θα αποτελέσει πηγή χρηματοδότησης για τη στήριξη των Οργανώσεων Παραγωγών, για τη δημιουργία τους αλλά και την εμπορική δραστηριοποίησή τους, καθώς και για τις ευρύτερες συμπράξεις τους με ερευνητικά κέντρα ή φορείς για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους, την ανάπτυξη καινοτομιών, καθώς και, ενδεχομένως, τη δημιουργία συμπράξεων πρωτογενούς παραγωγής και μεταποίησης/εμπορίας/διάθεσης των προϊόντων στην κατεύθυνση της ενίσχυσης των τοπικών προϊόντων, του εξαγωγικού προσανατολισμού και της διασύνδεσης με τον τουρισμό.
- μέσα από τη δημιουργία βιώσιμων Οργανώσεων Παραγωγών, η οποία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη ενίσχυσης της διαπραγματευτικής δύναμης των παραγωγών γάλακτος, όπου και αν οι εν λόγω παραγωγοί βρίσκονται ανά τη χώρα. Συντονισμένοι θα έχουν τη δυνατότητα να διαπραγματευτούν καλύτερα τόσο τις τιμές των προϊόντων τους όσο και τις τιμές και το κόστος των εισροών τους, ενώ ενωμένοι θα μπορούν να διαχειριστούν τις όποιες κρίσεις ανακύψουν, όπως, την αναζήτηση εναλλακτικής διάθεσης του προϊόντος τους, εάν παραστεί ανάγκη.
- μέσα από τη στήριξη των μικρών μονάδων παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων, καθετοποιημένων ή μη, για τις οποίες έχουν εκδοθεί εθνικά μέτρα και παρεκκλίσεις από το Ενωσιακό πλαίσιο των Κανονισμών (ΕΚ) αριθμ. 852/2004 και αριθμ. 853/2004, στην κατεύθυνση της στήριξης και της διευκόλυνσης της μικρής, τοπικής και παραδοσιακής παραγωγής [αριθμ. 3724/162303/2014 ΚΥΑ «Εθνικά μέτρα και παρεκκλίσεις στον τομέα των τροφίμων ζωικής προέλευσης σε εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΚ) 852/2004 και (ΕΚ) 853/2004» (Β 3438)].
- μέσα από την προσπάθεια της προβολής και προώθησης των γαλακτοκομικών προϊόντων που παράγονται από εγχώρια πρώτη ύλη. Συγκεκριμένα, επισημαίνεται ότι έχει θεσπιστεί το Εθνικό Σήμα σε εφαρμογή του ν. 4072/2012. Με βάση την αριθμ. Κ4-7838/28-05-2014 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Κανονισμός Απονομής Ελληνικού Σήματος στο γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα» (Β' 1432/04-06-2014) ως φορέας απονομής του Ελληνικού Σήματος στο γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα ορίστηκε ο ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ, στον οποίο υποβάλλονται οι σχετικές αιτήσεις από ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις. Απαιτούνται προώθηση και γνωστοποίηση στο ευρύ καταναλωτικό κοινό της διαφοροποίησης του εν λόγω σήματος, η οποία θα γίνει συντονισμένα από την αρμόδια Γενική Γραμματεία Εμπορίου.

Όσον αφορά στις τιμές του γάλακτος, σημειώνεται ότι οι τιμές παραγωγού των κτηνοτροφικών προϊόντων, όπως είναι το γάλα, τόσο στην ελληνική όσο και στην ευρωπαϊκή αγορά, είναι ελεύθερες και διαμορφώνονται σύμφωνα με τους βασικούς κανόνες της αγοράς (προσφορά και ζήτηση). Οποιαδήποτε παρέμβαση του κράτους στη διαμόρφωση των τιμών είναι ασυμβίβαστη προς την ενωσιακή νομοθεσία. Ως εκ τούτου, δεν υπάρχει δυνατότητα κρατικής παρέμβασης στον καθορισμό τους.

Πλέον των ανωτέρω, πρέπει να αναφερθεί ότι είναι σημαντικό να προχωρήσει η δημιουργία ειδικής συλλογικής ταυτότητας για τα ελληνικά γαλακτοκομικά προϊόντα από έναν συλλογικό φορέα, όπως μία Διεπαγγελματική Οργάνωση. Για τη ΦΕΤΑ θα πρέπει να ιδρυθεί Διεπαγγελματική Οργάνωση Φέτας που να λειτουργεί προς την κατεύθυνση του αυτοελέγχου της αγοράς του τυριού, καθώς και της στρατηγικής ανάπτυξης και προώθησής της μέσα από ευρύτερη συναίνεση και συνεννόηση όλων των δρώντων στην αλυσίδα παραγωγής και εμπορίας του προϊόντος. Το ΥΠΑΑΤ στηρίζει και αναμένει την ανάληψη των σχετικών πρωτοβουλιών εθνικής συνεννόησης, για μία ενιαία Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Φέτας.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κ. Ι. Λαγό